

Цуг колхозмудар болн совхозмудар мал үвлзүлх газрмудар өвс зөбдж белдхмн

„Гигант“ гидг колхозин правленя заседань ик удам болсн уга. Мал үвлзүлхгяна белдвр кехин тускар тер заседаньдан нег тор тавдж күүндцхäv. Колхозин ахлач үр Жуковин докладин хбн темдгтá тодрхагьар фермсин толгьачнр келцхäv. Цуг хамгинь тоолад, ухалад, бел кечксн бääдж. Ахрхн цагин эргцд мал үвлзүлх газрур 25 миньгын тонн өвс болн солом зөбдж хурах кергтá. Күн бääх гермүд болн мал бääх хаша-хаацс цаглань тосхлж, ясдж белдхмн. Эн хамгиг цаглань күүцхинь цугьар медсн бийнь, фермин толгьач Огнев Александр Степанович эвранны келж күүцхæ зурагьан келснá хбн, тер заседаньд орлцсн улс сурихав.

—Темдгсн цаглагьан күүцáхийт?
—Көлгн-күчн күрхий?
—Амтáрн ямарамбт?

Малин хот-хол мал үвлзх газрур зөбдж белдхн тускар адгэм угагьар үр Огнев йир сán тодрхагьар келдж өгв. Мал хáláджáх улс күч-көлгáрн, хамг зер-зевáрн ик элвг бáанá, тер дотр зунин сán цаг бáатл, малд хот-хол белдхн кергт шунмгья кевáр кблхáр дурн-седклáн өгч йовцхана...

Зунин цагин сб йир ахрхн. Фермин толгьач үр Огнев фермд күрэд уга бáатл, мал хáláдж йовх үр Бовлинов Иван

болн Быков Анатолий малан идгт хэрүлхэр туудж йовтл, хойр тбгáтá хозлг үздж зогсчхав.

—Ямаран зánгьг селáнд бáанá?—гидж Быков Анатолий түүрүн болдж фермин ахлачта күүндл.

—Зánгьг дала,—гидж мусгиня Огнев келв.—Оцкдүр правленя заседань болв. Малин хот-хоолин тускар күүндвр кев. Мал үвлзх газрур өвс болн солом зөбдж хурахн тускар шиидвр келцхäv.

Энтн йир сán,—гидж мал хáláдж асрдж йовх үр Бовлинов Иван таасдж келв.

Саальчнр цугьар цуглрсн цагла фермин толгьач фермүр ирв.

—Ягьвт,—мана зураг таасву?—гидж саальч үр Литвиненко Анна түүрүн сурв.

—Мана зураг таасв. Ода бидн күүцáх кергтáвдн,—гидж Огнев келв.

Фермд кблджáх амтн авсн даалгьвран күүцáхинь эн медджáнá. Эвранны фермд кблджáх амтнá нерн деерáс заседань деер түүгáн герчлá.

Тер бдрáс авн мал бääх газртал өвс зббцхäv. Дөрвн мбри тергáр өвс зббдж хурацхав. Зббдж авч ирсн өвсиг саальчнр Кутыгина Валентина, Литвиненко Анна, Огнева Нина боли Скворцова Валентина дигтá-

гьáр скирдлдж хурацхав. Кблмшиг ора күртл келцхäv. Эднá кблмшид нбкд болхар трактористнр Баланов Виктор болн Огнев Александр ирцхäv. Эдн фермáс хол биш бáасн хойр зун гектар газрас өвс хурадж фермүр зббдж авч ирцхäv.

Ахрцагин эргцд дала кблмши келцхäv. Ода фермүр зббдж авч ирэд хурачксн болхла 7 миньгын тонн өвсн бáанá. Зббдж авч ирсн өвснд хаац кечксн бáанá.

Гурвдгч фермд кблджáх, улсин эк татсиг колхозин цуг малчнр йир сáанáр тааслж демцхäv. Шумкин Николай Васильевич толгьач болдж кблджáх фермин малчнр мал үвлзүлх бáарнүр өвс зббдж бáацхáнá. Одахн эн фермсин нег фермднө одцхавдн.

—Малин хотин тускар бидн зовджахшвдн,—гидж ик-ик скирдс өвс заадж Шумилин Николай келв.—Тавн миньгын центнер өвс зббгáд хурачквдн. Гурвн-дөрвн сардан күрх. Силос белдхэр бас ухалдж бáанáвдн. Нукинь бел кечквдн. Шидрáс эн кблмши келдхмн...

Малин хаша-хаацин бдр цементáр шалджксн нүкн үзгднá. Тер нүкдин бдр саальчнр кблмши келджáцхáнá. Нүкдинь цеврлэд белджксн бáанá. Уфунд миньгьшаху тонн эрдни-шишá силосд даргдхмн.

„Гигант“ гидг колхозин малин фермин амтн хаша-хаациг бас ясджацхана. Эн яслгьна кблмшиг эвранны шишлнь

кблмшин хбн кецхáнá. Негдгч, хойрдгч болн гурвдгч ферм деер бääх украин хаша-хаацсиг цугтнь ясад, цеврлчксн бáанá. Укр бääх хаша-хаацс шалджьна кблмшид Калининко Феодора, Кобцева Пелагея болн нань чгн саальчнр сáанáр кблцхäv.

„Гигант“ гидг колхозд, мал үвлзүлх кергт белдлгьнá сард цуг колхозникуд сán шунмгья кевáр кблцхäv. Увлдáн бод малмуд идх 20 миньгын тонн өвсн зббдж хурагдсн бáанá.

Болв зáрм газрар ним биш. Сарпинск района зáрм колхозмудар болн совхозмудар малин хот зббдж белдджáхмн уга. „Ильич“ нертá колхоз бод малд элвгáр хот зббдж белдх болдж даалгьвран авсн билá. Тер даалгьвран ягьдж күүцáлжáнá?

Бидн дөрвдгч номертá фермд одувдн. Укр үвлзх газрт негхн скирд өвсн үзгднá, нань юмн уга.

—Чидлмдн күрчáхш,—гидж фермин толгьач Саенко Виктор гарарн зангьна,—дбн кех болдж келцхáлá, терньчн үзгдхш.

„Гигант“ гидг колхозин малчнр малин хот зббдж белдджáхиг үр Саенкод медүлдж келаж өгхлá, эс итксн бáадлгьáр келв:

—Тиним болх збв уга.

Мана ухагьар болхла, цуг колхозмудин болн совхозмудин фермсáр кблджáх малин хот зббдж авч чадхмн, зуг цугьарн легцдáн шунмгьягар кблцхáх кергтá.

Чапаевин нертá колхозин келжáх кблмшин йовдлиг хáláхлá йир ик му болдж медгднá. Мал үвлзүлх газрур цаглань өвс зббдж авхин болзгиг холдулад йовцхана.

Эн кблмшиг кехáс одачн эрт гидж механизатормуд тоолцхана. Мал хáláджáх улс—көлгн уга гидж келцхáнá. Иим болхий? Востриков Иван Васильевич гидг гуртоправин кблмшин үзмджáр үлгүр келж үзүлхлá, ним болдж гарна: көлгн-күчнь, амтснь бáанá. Хойр долан хонгин зуур зуг 50-хн центнер өвс зббдж хурацхадж.

Сарпинск района совхозмуд болн колхозмуд өвс болн солом зббдж авлгьна тускар тракторн волокушкс болн тергд олзлджахмн уга.

Мал үвлзх газрур малин хот зббдж авлгьна кблмшин цагиг кезá күртл холдулад бáахмб? Эн кергиг нег бдрчнь хооран саагьад бääх керг уга.

А. ПАВЛОВ.